

ที่ รธ ๐๒๐๔/๑๙๙

กระทรวงวัฒนธรรม

๑๐ ถนนเทียมร่วมมิตร

เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานความคืบหน้าการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี : การนำเสนอวัฒนธรรมของประเทศในลักษณะ Soft Power

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. QR Code เอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยกระทรวงวัฒนธรรม ขอเสนอเรื่อง รายงานความคืบหน้าการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี : การนำเสนอวัฒนธรรมของประเทศในลักษณะ Soft Power มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้ เข้าข่ายเรื่องที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) และเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างรายได้ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ซึ่งกำกับการบริหารราชการ กระทรวงวัฒนธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าว เสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

กระทรวงวัฒนธรรมได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรีให้ศึกษา แนวทางการใช้สื่อออนไลน์เพื่อนำเสนอวัฒนธรรมของประเทศในลักษณะ Soft Power เพื่อให้เกิดประโยชน์ ในการเพิ่มพูนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับประเทศในวาระต่าง ๆ โดยเป็นการดำเนินการเสริมสร้างพลัง บวกหรืออำนาจแบบนุ่มนวลของไทย อาศัยการส่งเสริมและเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีและวัฒนธรรมประเพณีไทย ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์พระราชา ความนิยมวิถีไทย สินค้าไทย ฯลฯ ผ่านความสัมพันธ์ ทุกรูปแบบ ทุกระดับและทุกช่องทาง

กระทรวงวัฒนธรรม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งมีพันธกิจในการส่งเสริม การพัฒนาและต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ ภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ ได้ดำเนินการศึกษาและจัดทำรายงานแนวทางการใช้สื่อออนไลน์เพื่อนำเสนอ วัฒนธรรมของประเทศในลักษณะอำนาจละมุน (Soft Power) เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการเพิ่มพูนผลประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ และบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจ สร้างสรรค์แห่งชาติ และคณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ เพื่อกำหนดมาตรการ แนวทาง และ สนับสนุนการดำเนินงาน สร้างความตระหนักในภาพลักษณ์ประเทศให้สอดคล้องกับการรับรู้ของภูมิภาคต่าง ๆ จัดทำแผนส่งเสริมภาพลักษณ์ประเทศผ่านสื่อออนไลน์ในลักษณะอำนาจละมุน (Soft Power) และแผนปฏิบัติการ ภายใต้อำนาจฯ รวมถึงกำกับ ดูแล การดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายที่กำหนดไว้

/๑.๒ มติคณะรัฐมนตรี...

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ รับทราบสรุปผลการประชุมคณะหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งนายกรัฐมนตรีเป็นประธานและมีข้อสั่งการสำคัญใน ๓ ประเด็น เพื่อคณะรัฐมนตรีจะได้กำกับและติดตามการดำเนินงานของหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่าได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ตามที่ สำนักงาน ก.พ. เสนอ โดยมีข้อสั่งการที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงวัฒนธรรม คือ ให้กระทรวงวัฒนธรรม นำเสนอวัฒนธรรมของประเทศในลักษณะ Soft Power เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ รวมถึงสร้างความภาคภูมิใจ ความรัก ความสามัคคีของประชาชนภายในประเทศ

๑.๒.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ รับทราบรายงานผลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ครึ่งระยะ โดยนายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการให้กระทรวงวัฒนธรรมดำเนินการสนับสนุนการสร้างภาพยนตร์สั้น แนวเกาหลีนำเสนอเรื่องราวดี ๆ ของประเทศไทยและนำไปเผยแพร่ในหลายช่องทาง โดยให้ร่วมมือกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อหาแนวทางในการจัดสร้างภาพยนตร์สั้นถ่ายทอดเรื่องราวดี ๆ ของไทย เช่น อาหาร วัฒนธรรม การท่องเที่ยว เป็นต้น

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการนำเสนอวัฒนธรรมของประเทศในลักษณะ Soft Power เป็นเรื่องที่ต้องการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี จึงเห็นควรรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการของกระทรวงวัฒนธรรม เพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ

๓.สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริง

กระทรวงวัฒนธรรมขอรายงานความคืบหน้าการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี : การนำเสนอวัฒนธรรมของประเทศในลักษณะ Soft Power โดยจากการศึกษาและหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เห็นควรกำหนดแนวทางการนำเสนอเพื่อการขับเคลื่อนและพัฒนา ดังนี้

๓.๑ ด้านการส่งเสริมภาพลักษณ์ประเทศผ่านสื่อบันเทิงในลักษณะอำนาจละมุน (Soft Power)

๓.๑.๑ คณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธานฯ ได้มีคำสั่งคณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ ที่ ๒/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์ประเทศผ่านสื่อบันเทิงในลักษณะอำนาจละมุน ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๕ เพื่อศึกษา วิเคราะห์ เสนอนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์ รวมถึงกำหนดมาตรการ แนวทางและสนับสนุนการดำเนินงาน เกี่ยวกับการสร้างภาพลักษณ์ประเทศผ่านสื่อบันเทิงในลักษณะอำนาจละมุน (Soft Power) ต่อคณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานอนุกรรมการ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นรองประธานอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นรองประธานอนุกรรมการ คนที่สอง ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานราชการที่มีภารกิจเกี่ยวข้อง ๑๓ หน่วยงาน ประธานสภาอุตสาหกรรม/สภาหอการค้า/สมาคม/สมาคมที่มีภารกิจเกี่ยวข้อง ๑๑ องค์กร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการทูต ความสัมพันธ์ ต่างประเทศ ด้านภาพยนตร์ ด้านวีดิทัศน์ ด้านการส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม ๖ คน และรองปลัดกระทรวงวัฒนธรรมที่ได้รับมอบหมาย เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

๓.๑.๒ การจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการส่งเสริมภาพลักษณ์ประเทศผ่านสื่อบันเทิง ในลักษณะอำนาจละมุน (Soft Power) โดยสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการส่งเสริมภาพลักษณ์ประเทศผ่านสื่อบันเทิงฯ เมื่อวันที่ ๑๕ - ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม รวมทั้งผู้แทนจากภาคเอกชน ในอุตสาหกรรมภาพยนตร์และวีดิทัศน์ จำนวน ๑๐๐ คน โดยแบ่งกลุ่มย่อยเป็น ๕ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ กลุ่มเผยแพร่ผ่านโรงภาพยนตร์ กลุ่มที่ ๒ กลุ่มเผยแพร่ผ่านโทรทัศน์ กลุ่มที่ ๓ กลุ่มเผยแพร่ผ่านอินเทอร์เน็ต และ Metaverse กลุ่มที่ ๔ กลุ่มเผยแพร่ผ่านสื่อโฆษณาและสื่อ Social Media และกลุ่มที่ ๕ กลุ่ม Content and Strategies

ทั้งนี้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการส่งเสริมภาพลักษณ์ประเทศผ่านสื่อบันเทิงฯ มีเนื้อหาประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ ระยะเวลาและเป้าหมายในการดำเนินการขับเคลื่อนงาน ในการใช้สื่อบันเทิงนำเสนอวัฒนธรรมของประเทศ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ตามพันธกิจ ของหน่วยงาน รวมทั้งจัดให้มีมาตรการด้านภาษี โดยเตรียมมาตรการการลดหย่อนภาษีหรือมาตรการทางการเงิน ในการจูงใจให้ผู้ประกอบการ ภาคเอกชนในอุตสาหกรรมการผลิตสินค้า บริการ กำหนดกลยุทธ์การส่งเสริม ภาพลักษณ์ประเทศฯ ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายส่งเสริมภาพลักษณ์ประเทศด้วย Soft Power ในคราวการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบในหลักการ (ร่าง) แผนปฏิบัติการส่งเสริมภาพลักษณ์ประเทศผ่านสื่อบันเทิงฯ โดยมีขอบข่ายเลขานุการฯ ดำเนินการ ตามขั้นตอนของการเสนอ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ ซึ่งเข้าข่ายตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่องแนวทางการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ที่เป็นแผนปฏิบัติการด้าน... เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบ และ มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมบูรณาการและรับผิดชอบดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนฯ ต่อไป

๓.๒ ด้านการขับเคลื่อน Soft Power ด้วยมิติวัฒนธรรม

๓.๒.๑ กระทรวงวัฒนธรรมเตรียมเสนอแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการขับเคลื่อน Soft Power ด้วยมิติทางวัฒนธรรม ในคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน Soft Power ด้วยมิติทางวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มคุณค่าทางสังคมและมูลค่าทาง เศรษฐกิจของสินค้าบริการทางวัฒนธรรมให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก และยกระดับสถานะทางอาชีพ ทางสังคม และเศรษฐกิจ รวมถึงยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากรในภาคศิลปวัฒนธรรมและชุมชนท้องถิ่นที่เป็นผู้สืบทอด และถือปฏิบัติวัฒนธรรมประเพณี ให้คำแนะนำและสนับสนุนการจัดทำแผน นโยบาย มาตรการ และโครงการ ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อน Soft Power ด้วยมิติทางวัฒนธรรม ตลอดจนติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อน แผนและนโยบายสู่การปฏิบัติ ตลอดจนสนับสนุนและบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อน Soft Power ด้วยมิติทางวัฒนธรรม รวมทั้งพัฒนาระบบนิเวศและสภาพแวดล้อม ทางวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการส่งเสริมบทบาทของเศรษฐกิจวัฒนธรรมของประเทศไทยในเวทีโลก

๓.๒.๒ การจัดทำ (ร่าง) แผนการขับเคลื่อน Soft Power ด้วยมิติทางวัฒนธรรม

กระทรวงวัฒนธรรมอยู่ในระหว่างดำเนินการจัดทำ (ร่าง) แผนการขับเคลื่อน Soft Power ด้วยมิติทางวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยร่วมกับ ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยจะใช้เป็นแผนแกนกลางของการขับเคลื่อน Soft Power ของประเทศไทย ด้วยมิติวัฒนธรรม เชื่อมโยงกับมิติอื่น ๆ อาทิ การเมืองระหว่างประเทศ การค้า การลงทุน ฯลฯ ต่อไป โดยมีกรอบแนวทางการจัดทำ (ร่าง) แผนฯ ที่สำคัญ คือ

(๑) การศึกษาและจัดทำจุดยืนของประเทศไทยในการขับเคลื่อน Soft Power (Thailand's Soft Power Positioning) หรือการสร้างอัตลักษณ์ด้าน Soft Power ของประเทศไทย (Nation Branding) เพื่อให้เกิดการจดจำในสายตาของประชาคมโลก และสร้างความเชื่อมั่นต่อผลิตภัณฑ์และบริการของประเทศไทยนั้น ๆ โดยจะดำเนินการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับประเทศไทยในความคิดของชาวต่างชาติทั่วโลก

(๒) ประเด็นการจัดทำแนวทางการสื่อสาร Soft Power ไปยังกลุ่มเป้าหมาย โดยแผนนี้จะเน้นการกำหนดกรอบภาพรวมของคุณค่า (Value) ที่จะสื่อสาร และปรับแต่งเนื้อหาให้สอดคล้องกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมายในแต่ละภูมิภาคของโลก รวมถึงเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม

(๓) การบูรณาการงานของทุกภาคส่วนอย่างมีเอกภาพ บนพื้นฐานของการศึกษาวิจัยและข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้อง ศึกษาการจัดทำดัชนีชี้วัดด้าน Soft Power ของประเทศไทย โดยอ้างอิงกับดัชนีของต่างประเทศ เพื่อให้อันดับการส่งเสริม Soft Power ของประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ของโลกและสามารถขับเคลื่อนจากนโยบายสู่การปฏิบัติผ่านกลไกที่มีประสิทธิภาพ

(๔) การศึกษาแนวโน้มและสภาพการตลาดของสินค้าและบริการทางวัฒนธรรมไทยที่มีศักยภาพในการเป็น Soft Power ทั้งระดับประเทศและนานาชาติ เพื่อให้การพัฒนาของไทยสามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดตามศักยภาพและโอกาส

(๕) การศึกษาวิจัยและรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรณีศึกษาต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ และสามารถนำมาใช้กับประเทศไทยได้

(๖) การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย แนวทางการพัฒนา กลยุทธ์ กลไก การขับเคลื่อนและบริหารที่มีประสิทธิภาพ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ รวมถึงโครงการสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนา Soft Power ของประเทศไทย

๔. ข้อเสนอของกระทรวงวัฒนธรรม

กระทรวงวัฒนธรรม ขอเสนอรายงานความคืบหน้าการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี : การนำเสนอวัฒนธรรมของประเทศในลักษณะ Soft Power มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอิทธิพล คุณปลื้ม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โทร. ๐ ๒๒๐๙ ๓๕๑๓

โทรสาร ๐ ๒๒๐๙ ๓๕๒๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@m-culture.go.th